1 MAYIS İŞÇİ BAYRAMI

https://tr.wikipedia.org/

1 Mayıs İşçi Bayramı, işçi ve emekçiler tarafından dünya çapında kutlanan, birlik, dayanışma ve haksızlıklarla mücadele günü. Dünya üzerindeki pek çok ülkede, resmî tatil olarak kabul edilmektedir. Türkiye'de ilk kez 1923'te resmî olarak kutlanmıştır. 2008 Nisan'ında, "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanması kabul edilmiştir. 22 Nisan 2009 tarihinde TBMM'de kabul edilen yasa ile 1 Mayıs resmi tatil ilan edilmiştir.

Tarihi:
İlk kez 1856'da Avustralya'nın Melbourne kentinde taş ve inşaat işçileri, günde sekiz saatlik iş günü için Melbourne Üniversitesi'nden Parlamento Evi'ne kadar bir yürüyüş düzenlediler.
1 Mayıs 1886'da Amerika İşçi Sendikaları Konfederasyonu önderliğinde işçiler günde 12 saat, haftada 6 gün olan çalışma takvimine karşı, günlük 8 saatlik çalışma talebiyle iş bıraktılar. Chicago(Şikago)'da yapılan gösterilere yarım milyon işçi katıldı. Luizvil'de (Kentaki) 6 binden fazla siyah ve beyaz işçi, birlikte yürüdü. O dönemde Luizvil'deki parklar, siyahlara kapalıydı. İşçiler, sokaklarda yürüdükten sonra hep birlikte Ulusal Park'a girdi. Her eyalet ve kentte, siyah ve beyaz işçilerin birlikte yaptığı gösteriler, gazeteler tarafından, 'Böylece önyargı duvarı yıkılmış oldu' şeklinde yorumlanmıştı1.
Bu gösteriler 1 Mayıs'ı izleyen günlerde tüm hararet ile devam etti ve 4 Mayıs'ta kanlı Haymarket Olayı'na yol açtı.
Uygulanan yasal baskılarla bu gösterinin tekrarlanması engellendi. 1889`da toplanan İkinci Enternasyonal'de Fransız bir işçi temsilcisinin önerisiyle 1 Mayıs gününün tüm dünyada "Birlik, mücadele ve dayanışma günü " olarak kutlanmasına karar verildi. Böylece ikinci gösteri 1890 yılında yapılabildi.

Türkiye'de İşçi Bayramı:
1 Mayıs 1977'de Taksim Meydanı'nında kutlamalar
Türkiyede Sarper Özsan'ın yazıp bestelediği 1 Mayıs Marşı eşliğinde kutlanmaktadır.
Osmanlı Devleti döneminde işçi örgütlenmesinin en gelişmiş olduğu yer Selanik'ti ve 1911 yılında burada tütün, liman ve pamuk işçileri, 1 Mayıs gösterisi düzenleyerek bu günü kutladılar.
1912 yılında İstanbul`da ilk defa 1 Mayıs kutlaması gerçekleşti.
1923 yılında 1 Mayıs günü yasal olarak "İşçi Bayramı" ilan edildi.
1924`te hükümet kitlesel 1 Mayıs kutlamalarını yasakladı.
1925`te çıkan Takrir-i Sükun Yasası, İşçi bayramını kutlamayı yasakladı ve uzun yıllar bu yasak geçerliliğini korudu.
1935 yılında 1 Mayıs`a "Bahar ve Çiçek Bayramı" adı verildi ve ücretsiz tatil günü ilan edildi.
Türkiye Cumhuriyeti döneminde işçi hareketleri yüzyılın ikinci yarısından itibaren ivme kazandı.
1976 yılında uzun yıllar sonra ilk defa geniş katılımlı 1 Mayıs kutlaması Taksim`de Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu`nun organizasyonu altında gerçekleşti.
1977 yılında İstanbul Taksim Meydanı'nda yaklaşık 500 bin kişiyle en geniş katılımlı 1 Mayıs toplantısı düzenlendi. Ancak, göstericilerin üzerine ateş açıldı ve göstericilerden 34'ü, yaralanarak ve üstlerine ateş açılması sonucu çıkan izdihamda ezilerek öldü. 1977 yılının 1 Mayıs günü, tarihe Kanlı 1 Mayıs olarak geçti. Askeri darbe hazırlığı olarak yapıldığı MİT tarafından Başbakan Süleyman Demirel'e rapor edilince, Kara Kuvvetleri Komutanı Namık Kemal Ersun derhal re'sen emekliye sevkedildi.
1978'de yüzbinlerce kişi tarafından Taksim Meydanı'nda kutlandı.
1979`da Sıkıyönetim Komutanlığı İstanbul`da miting yapılmasına izin vermedi, sokağa çıkma yasağı ilan etti. Buna rağmen İstanbul sokaklarında yüzbinlere ulaşan rakamlarla korsan 1 Mayıs kutlandı.
1981`de Milli Güvenlik Konseyi 1 Mayıs`ı resmi tatil günü olmaktan çıkardı.
1989`da trafik polisinin açtığı ateş sonucu işçi Mehmet Akif Dalcı yaşamını yitirdi.
1996`da Taksim Meydanı'nın yasaklı olduğu gerekçesiyle Kadıköy`de düzenlenen 1 Mayıs kutlamalarına yaklaşık 150 bin kişi katıldı. Eylemin ilk dakikalarında polisin silahsız göstericilere açtığı ateş sonucu 3 kişi hayatını kaybedince, Kadıköy`de büyük bir kitlesel isyan gerçekleşti. Bu olaydan sonra Kadıköy 2005 yılına kadar 1 Mayıs kutlamalarına yasaklı kaldı. Ayrıca telsizinin sesini açık unutan bir sivil polisin göstericiler tarafından oldukça şiddetli bir şekilde dövülmesini Star TV`nin naklen duyurması ve bir başka yerde polislerin eğlenerek seyrettiği bir linç girişimini de naklen yayınlamasıyla hafızalara kazındı.
2006 yılında en geniş katılımın yaşandığı ilçe Kadıköy oldu. Çeşitli sendikalar ve gruplar saat 12:00 sularında Rıhtım Caddesi`ne yürüdü. Düzenlenen miting sonrası saat 16:00 sularında gruplar tamamen dağıldı.
2007 yılında 1 Mayıs'ı tekrar Taksim'de kutlayarak aynı zamanda 1977'de olan olayları anmak isteyen grupları polis silah, biber gazı, gaz bombası kullanarak durdurmaya çalıştı. 100'den fazla kişi yaralandı.Valiliğe göre 580, diğer kaynaklara göre 700'e yakın gözaltı gerçekleşti. İbrahim Sevindik adındaki bir vatandaş hayatını kaybetti.
2008 Nisan'ında, 1 Mayıs'ın "Emek ve Dayanışma Günü" olarak kutlanması kabul edildi.
2008 yılında sendikaların hükümetle 1 Mayıs'ı Taksim'de kutlama konusunda uzlaşamaması sonucunda

sendikalar, Taksim'e yürüme kararı aldı ve bazı sol görüşlü partiler de bu yürüyüşe katılacaklarını açıkladı. Bunun üzerine, güvenlik güçleri bir gün öncesinden hazırlıklara başladı ve sabah 06:30'dan itibaren Şişli'de, Osmanbey'de, Pangaltı'da, Nişantaşı'nda, Okmeydanı'nda, Dolapdere'de ve Kurtuluş'ta olaylar çıktı. Polisin, DİSK, Makina Mühendisleri Odası İstanbul Şubesi, ÖDP ve Halkın Kurtuluş Partisi binasında yönelik tutumu ve bir hastanenin acil servisi girişinde gaz bombası atarak birçok kişinin yaralanmasına neden olması çok tartışıldı.[1] Polis; bu olaylar sırasında biber gazı, gaz bombası, tazyikli ve boyalı su kullandı. DİSK binası önündeki olaylarda CHP milletvekili Mehmet Ali Özpolat, sıkılan biber gazı nedeniyle kalp spazmı geçirdi. Okmeydanı'nda Burhan Gül isimli 19 yaşında bir genç, başından plastik mermiyle vurularak yaralandı. Ayrıca Ankara'da Sıhhiye Meydanı'nda yapılan kutlamalarda da olaylar çıktı ve polis, göstericilere gaz bombalarıyla müdahale etti. Ankara'da Sakarya Meydanı'nada yapılan kutlama olaysız sona erdi.
2009 Nisan'ında Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne verilen önergeden sonra 1981'den sonra tekrar resmi bayram olarak kabul edildi.
2009 Nisan Taksim'e çıkılmasına izin verilmedi.[2]
2010 1 Mayıs 140 bin kişinin katılımıyla Taksim'de kutlandı. (Resmi rakamlara göre).

© lezzetler.com tarif no:70335 • adı:1 Mayıs İşçi Bayramı • gönderen:Saadet • indirme tarihi:28.03.2024 - 22:55